

Рахунки бухгалтерського обліку

- Бухгалтерський баланс не пристосований для поточного відображення господарських операцій, тому застосовуються рахунки бухгалтерського обліку.
- **Рахунки бухгалтерського обліку** – це спосіб групування господарських операцій за економічно однорідними ознаками з метою систематичного контролю за наявністю і змінами засобів та їх джерел в процесі господарської діяльності.

Дт	назва рахунка	Кт
<hr/>		

- **Відкрити рахунок** – вписати в нього початковий залишок, який називають «сальдо».
- Сальдо може бути початкове (Сп) та кінцеве (Ск)
- Сума усіх операцій, які відбулись на рахунку називається **оборотом (Об)**. Обороти рахуються окремо по дебіту (Обд) і кредиту (Обк)

- В зв'язку з тим, що бухгалтерський баланс поділяється на 2 частини: актив і пасив, рахунки те поділяються на дві основні групи **активні та пасивні. А також активно-пасивні**
- Кожна господарська операція відображається на 2-х або більше рахунках, які складають кореспонденцію рахунків.

Будова рахунків

АКТИВНИЙ РАХУНОК

Дт № і назва рахунку Кт

<i>Сальдо поч.</i>	
<i>ПОТОЧНІ</i> 	<i>ЗМІНИ</i>
<i>Оборот</i>	<i>Оборот</i>
<i>Сальдо кін.</i>	

ПАСИВНИЙ РАХУНОК

Дт № і назва рахунку Кт

<i>Сальдо поч.</i>	
<i>ПОТОЧНІ</i> 	<i>ЗМІНИ</i>
<i>Оборот</i>	<i>Оборот</i>
<i>Сальдо кін.</i>	

Будова рахунків

АКТИВНО-ПАСИВНИЙ РАХУНОК

Дт (розрахунки з покупцями) Кт

Дт (розрахунки з постачальниками) Кт

<i>Сальдо поч.</i>			<i>Сальдо поч.</i>
ПОТОЧНІ	ЗМІНИ	ПОТОЧНІ	ЗМІНИ
			
<i>Оборот</i>	<i>Оборот</i>	<i>Оборот</i>	<i>Оборот</i>
<i>Сальдо кін.</i>			<i>Сальдо кін.</i>

Активний рахунок

Сальдо на початок періоду по дебету + оборот по дебету – оборот по кредиту = сальдо по дебету

$$\text{Спд} + \text{Обд} - \text{Обк} = \text{Скд}$$

Пасивний рахунок

Сальдо на початок періоду по кредиту + оборот по кредиту – оборот по дебету = сальдо по кредиту

$$\text{Спк} + \text{Обл} - \text{Обд} = \text{Скк}$$

Наприклад:

Залишок по балансу на 01 січня по рахунку «Поточний рахунок» становив 500000 грн.

1 січня здійснювалися такі господарські операції:

- Надійшло на поточний рахунок за реалізацію продукції 150000 грн.
- Перераховано з поточного рахунку до державного бюджету 85000 грн.

Відтворимо стан і зміни коштів на поточному рахунку:

Д _т	Поточний рахунок		К _т
Сальдо на 01.01.	500000		
1.	150000		
		2.	85000
оборот	150000	оборот	85000
Сальдо на 01.02.	565000		

Приклад бухгалтерської проводки

- З метою систематизації та групування бухгалтерських рахунків існує план рахунків. Документ, який розроблено та погоджено Міністерством фінансів та статистики.

Субрахунки рахунки (II порядку)

Синтетичні рахунки (рахунки першого порядку)		Субрахунки (рахунки другого порядку)		Сфера застосування
код	назва	код	назва	
Клас 1. Необоротні активи				
10	Основні засоби	101	Земельні ділянки	Усі види діяльності
		102	Капітальні витрати на поліпшення земель	
		103	Будинки та споруди	
		104	Машини та обладнання	
		105	Транспортні засоби	
		106	Інструменти, прилади та інвентар	
		107	Робоча і продуктивна худоба	
		108	Багаторічні насадження	
		109	Інші основні засоби	
11	Інші необоротні матеріальні активи	111	Бібліотечні фонди	Усі види діяльності
		112	Малоцінні необоротні матеріальні активи	
		113	Тимчасові (нетитульні) споруди	
		114	Природні ресурси	
		115	Інвентарна тара	
		116	Предмети прокату	
		117	Інші необоротні матеріальні активи	

Синтетичні рахунки (I порядку)

приклад

Синтетичні рахунки:

10 – основні засоби

Субрахунки:

105- транспортні засоби

Аналітичні рахунки:

10501-автобус (100 пас.)

10502 – автобус (20 пас.)

10503-карета весільна

10504-кадилак

10505-мерседес

- Всі рахунки в плані згруповано в класи за економічним змістом:
 - 1 клас: Необоротні активи;
 - 2 клас: Запаси;
 - 3 клас: Кошти, розрахунки та інші активи;
 - 4 клас: Власний капітал та забезпечення зобов'язань;
 - 5 клас: Довгострокові зобов'язання;
 - 6 клас: Поточні зобов'язання;
 - 7 клас: Доходи і результати діяльності;
 - 8 клас: Витрати за елементами;
 - 9 клас: Витрати діяльності;
 - 0 клас: Позабалансові рахунки- призначені для обліку активів, які не належать підприємству, але тимчасово перебувають у його користування або на зберіганні.

До плану рахунків додається інструкція по застосуванню рахунків бухгалтерського обліку, в якій дається коротка характеристика кожного рахунку та типова кореспонденція рахунків.

Наприклад:

Дані по рахунку 301 “Каса в національній валюті”

Сп – 350 грн.

Господарські операції:

1. Надійшло в касу з банку для виплати зарплати – 20000 грн.

2. Видана зарплата на суму 19000 грн.

3. Здано в банк депоновану зарплату – 1000 грн.

4. Отримано в касу на відрядження – 2000 грн.

5. Видано підзвіт – 1800 грн.

Д-т 301		К-т	
Сп= 3500			
1. 20000		2. 19000	
		3. 1000	
4. 2000		5. 1800	
Об. 22000		Об. 21800	
Ск = 3700			

Наприклад:

Дані по рахунку 631 “Розрахунки з постачальниками і підрядчиками”

Сп – 5000 грн.

Господарські операції:

1. Перераховано в погашення заборгованості постачальникам – 4500 грн.
2. Виникла заборгованість за матеріали – 6000 грн.
3. Погашена заборгованість за матеріали – 3850 грн.

Д-т	631	К-т
		Сп= 5000
1. 4500		
		2. 6000
3. 3850		
Об. 8350		Об. 6000
		Ск = 2650

Самостійна робота:

Дані по рахунку 601 “Короткострокові кредити банків”

Сп – 2000 грн.

Господарські операції:

1. Перераховано в погашення кредиту –
1000 грн.

2. Отримано кредит на суму –
2200 грн.

3. Отримано кредит на суму –
2800 грн.

4. Перераховано в погашення кредиту –
4000 грн.

5. Перераховано в погашення кредиту –
1000 грн.

	Д-т	601	К-т
			Сп= 2000
1. 1000			
			2. 2200
			3. 2800
4. 4000			
5. 1000			
	Об. 6000		Об. 5000
			Ск = 1000

Закріплення матеріалу.

Дані по рахунку 311 “Поточний рахунок в банку”

Залишок на початок місяця – 3000 грн.

Господарські операції за місяць:

1. Перераховано в погашення короткострокового кредиту – 1000 грн.
2. Здана з каси на рахунок виручка від реалізації продукції – 540 грн.
3. Отримано в касу з розрахункового рахунку на відрядження – 300 грн.
4. Перераховано з розрахункового рахунку постачальникам за матеріальні цінності – 800 грн.
5. Перераховано з розрахункового рахунку органам соціального страхування – 200 грн.

Дані по рахунку 203 “Паливо”

- Залишок на початок місяця – - грн.
- Господарські операції за місяць:
 1. Отримано паливо від нафтобази – 2600 грн.
 2. Отримано паливо від паливного складу – 3400 грн.
 3. Відпущено паливо на виробництво – 2400 грн.
 4. Витрачено паливо для заправки автотранспорту – 1000 грн.
 5. Отримано паливо від постачальників – 700 грн.

Дані по рахунку 50 “Довгострокові кредити банку”

Залишок на початок – 3000 грн.

Господарські операції:

1. Перераховано в погашення кредиту – 1000 грн.
2. Отримано кредит на суму – 3200 грн.
3. Отримано кредит на суму – 3800 грн.
4. Перераховано в погашення кредиту – 5000 грн.
5. Перераховано в погашення кредиту – 2000 грн.

Домашнє завдання:

1) Задача: За звітний період на підприємстві відбулись наступні господарські операції:

- З поточного рахунку надійшло до каси підприємства на відрядження – 200 грн.
- Від постачальника надійшли товари на склад – 300 грн.
- На поточний рахунок від дебітора перераховано заборгованість – 400 грн.
- З каси видано Петрову І.В. на витрати на відрядження – 200 грн.

Скласти журнал господарських операцій за січень. Відобразити дані господарські операції на рахунках (скласти проводки). Скласти оборотну відомість.

Залишки на рахунках (Сальдо початкове) на 01.01.2019р. склали:

- *Каса в національній валюті (рах. 301) – 100 грн.*
- *Поточні рахунки в національній валюті (рах. 311) – 900 грн.*
- *Розрахунки з вітчизняними постачальниками (рах. 631) – 1500 грн.*
- *Розрахунки з іншими кредиторами (сальдо дебетове) (рах. 685) – 500 грн.*

Вправу запишіть у зошит і зробіть у текстовому редакторі Word і перешліть на e-mail 2573562@ukr.net. В темі листа зазначте прізвище, номер групи та дату уроку

2) підручник: Лишиленко О.В. «Бухгалтерський облік» частина 1 §4.1, 4.4, 4.6

3) В плані рахунків визначити активні і пасивні рахунки